

**OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN
VUODEN 2007 TOIMINNASTA**

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ovat kohentuneet edellisestä vuodesta.

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulotavoite ylitettiin, vaikka tuotot vähenivät edellisestä vuodesta. Liiketaloudellisen toiminnan väheneminen selittyi MBA -ohjelman siirtämisellä yliopistolta HSE Executive Educationin toteutettavaksi. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot lisääntyivät edellisestä vuodesta, mutta kustannusvastaavuus heikkeni ollen 91 %. Yliopiston omin varoin jäi katettavaksi 0,8 M€. Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli alan keskiarvoa korkeampi.

Teknillisen korkeakoulun, Helsingin kauppakorkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun muodostaessa uuden Aalto-korkeakoulun luodaan edellytyksiä toiminnan laadun ja vaikuttavuuden vahvistumiselle.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Tohtorin tutkintotavoitteen saavuttamisaste on 141 %. Yliopisto ei ole ilmoittanut korkeakoulueksintölain edellyttämistä toimenpiteistä eikä tätä koskevia tilastotietoja.

Yliopiston samana vuonna tai edellisenä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneiden osuus yliopiston uusista opiskelijoista lähestyy tavoitetta ja ylittää selvästi valtakunnallisen keskiarvon. Yliopisto ei ole kuvannut opiskelijavalintojen kehittämistä, valmiutta siirtyä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja toteutettavaan yhteishakuun.

Tohtorin tutkintojen määrän tavoin myös ylempien korkeakoulututkintojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Tavoitteen saavuttamisaste on 98 %. Tutkintojen suoritusajat ovat lyhentyneet. Yliopistolla on meneillään useita opetuksen ja ohjauksen kehittämishankkeita. Tutkintouudistus etenee myönteisesti. Yliopisto on ottanut hyvin vastavalmistuneilta saadun palautteen huomioon opintojen työelämäyhteyksien kehittämisessä. Työelämäyhteydet on huomioitu myös uudessa tutkintorakenteessa.

Opiskelijavaihdon luvut ovat tavoitteiden tasolla ja tasapainossa vaihtoon lähtevien ja tulevien opiskelijoiden osalta. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrälliset tavoitteet on saavutettu.

Yliopisto on onnistunut nostamaan täydennyskoulutuksen ja avoimen yliopiston osallistujamäärää.

Yliopiston tulee huomioida aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus ja kansainvälistymisstrategia omassa strategiatyössään.

Yliopiston tulee raportoida tarkemmin opiskelijavalintojen kehittämisestä, alakohtaisista työelämäyhteyksistä ja harjoittelukäytännöistä.

Yliopiston tulee huolehtia, että siihen palvelussuhteessa olevien tutkijakoululaisten palkkaus on VPJ -järjestelmän mukainen. Osana hyvää henkilöstöpolitiikkaa yliopiston tulee huomioida neliportaisen tutkijanuran kehittäminen.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Helsingin kauppakorkeakoulun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rakenne noudattaa opetusministeriön mallia tilinpäätöksestä yliopistoille. Raportointi antaa kattavan kuvan yliopiston toiminnan vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta. Yliopiston toimintakertomus sisältää tilinpäätösmallin mukaisia toteumatietoja ja tunnuslukuja. Toteumatietojen yhteydessä oli vertailulukuja muihin yliopistoihin. Tunnuksien ja toteumien analysointi oli osittain niukkaa. Tuotostietojen kohdalla toteumat ja tunnusluvut tulee esittää taulukkomuodossa.

Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjen tietojen luotettavuutta heikentää työajankohdentamisen arvionvaraisuus. Tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämisessä työkustannusten kohdentaminen on puutteellista, joiden osalta yliopisto on ryhtynyt kehittämistoimiin.

Yliopisto on toimittanut kokonaisstrategiansa sekä edellisessä tilinpäätöskannanotossa edellytetyn elinikäisen oppimisen strategian ja henkilöstöstrategian. Henkilöstöstrategiassa yliopisto ei ole varautunut rakenteellisen kehittämisen ja tuottavuusohjelman edellyttämiin henkilöstörakenteen muutoksiin. Tuottavuusohjelman ja rakenteellisen kehittämisen toimenpiteistä raportointi on puutteellista.

Yliopiston tulee huolehtia Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisten tuloksellisuustietojen sekä suunnittelun ja seurannan asiakirjojen julkaisemisesta Netrassa.

Yliopiston tulee kehittää rakenteellisen kehittämisen ja tuottavuushankkeiden toimenpiteiden, voimavarojen uudelleen kohdentamisen ja henkilöstövaikutusten seurantaan siten, että näistä voidaan luotettavasti raportoida osana tilinpäätöstä.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulupolitiikan tavoitteet vuosille 2007-2012 on asetettu Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa. Opetusministeriö (OPM) on määritellyt rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat maaliskuussa 2008. Yliopistot voivat tarvittaessa esittää myös vaihtoehtoisia rakenteellisen kehittämisen toimia. Kaikilta yliopistoilta on edellytetty uudet strategiat kevään 2010 tulosneuvotteluihin mennessä. Näiden pohjalta valmistellaan rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelma vuodesta 2010 alkaen. OPM koordinoi myös sektoritutkimuksen rakenteellisen kehittämisen valmistelua. Tavoitteena on vahvistaa sektoritutkimusta ja siihen liittyvää yhteistyötä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa vahvistavaa yliopistolakia valmistellaan. Hallitus on linjannut iltakoulussaan 21.11.2007 uudistuksen perusperiaatteet. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt kolme kertaa uudistuksen taloudellisia reunaehtoja. Tavoitteena on, että OPM lähettää lakiluonnoksen lausuntokierrokselle elokuussa 2008. Lakiesitys Eduskunnalle annetaan kevälistuntokauden 2009 alussa ja lain on tarkoitus astua voimaan 1.8.2009. Kaikkien yliopistojen tulee hyvissä ajoin valmistautua yliopistouudistukseen.

OPM valmistelee lakiesitykseen liittyen yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista vuodesta 2010 eteenpäin. Rahoitusmallivalmistelussa korostetaan yliopistojen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden merkitystä, strategista kehittämistä ja uusiutumista sekä toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. OPM jatkaa tulosohjaukseen liittyvää kokonaisvaltaista indikaattoreiden kehittämistä.

Kansallinen innovaatiostrategia valmistuu vuoden 2008 aikana. Sen pohjalta voidaan arvioida, mitä toimenpiteitä se edellyttää tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän perustan muodostavissa yliopistoissa. OPM osallistuu pitkäjänteisen kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun. OPM seuraa korkeakoulueksintöjä koskevan lainsäädännön (369/2006) toimivuutta ja täytäntöönpanoa yliopistoissa. OPM valmistelee vuoden 2008 aikana suositukset korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisestä.

OPM:n johdolla valmistellaan laajapohjaisessa yhteistyössä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta. Hallitus on päättänyt 23.4.2008 uudistuksen valmistelun periaatelinjaukset ja aikataulun. Yliopistojen tulee kehittää avointa yliopistoa, täydennyskoulutusta ja monimuotoista tutkintoon johtavaa koulutusta työikäisen aikuisväestön osaamistarpeisiin vastaamiseksi.

Yliopistojen tuottavuusohjelman toteuttamista jatketaan aiemmin sovitusti. Tuottavuusohjelman vuosien 2012-2015 lisätoimenpiteet eivät koske yliopistoja.

Vuoden 2008 lopussa valmistuu korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia, jota valmistellaan parhaillaan yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Kansainvälistymisen tavoitteet otetaan huomioon myös valmisteltavassa rahoitusmallissa.

Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä. Korkeakoulujen arviointineuvosto arvioi yliopistokeskukset vuoden 2008 aikana. Yliopistokeskusten kehittämisestä päätetään arvioinnin jälkeen.

OPM on siirtänyt tutkijakoulupäätöksenteon Suomen Akatemialle vuoden 2008 alusta alkaen. OPM tukee neliportaisen tutkijanuran kehittämistä rahoitusmallin puitteissa. Tutkimustoimintaan liittyvää tiedonkeruuta vahvistetaan ja systematisoidaan osana KOTA-tietojärjestelmän kokonaiskehittämistä.

OPM on käynnistänyt myös laajemman toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena on koko korkeakoululaitoksen tietojärjestelmien uudistaminen. OPM ja Opetushallitus ovat yhteistyössä yliopistojen kanssa valmistelleet siirtymistä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja hakujärjestelmän kautta toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma